

Žalobci:

- 1) Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, se sídlem Fráni Šrámka 1168/35, 370 01 České Budějovice, IČ: 62536761
- 2) „Za Radouň krásnější“, se sídlem Okrouhlá Radouň 36, 378 42 Okrouhlá Radouň, IČ: 26565358

Právně zastoupeni:

Mgr. Pavlem Douchou, advokátem zapsaným v seznamu advokátů České advokátní komory pod ev. č. 14553, se sídlem Údolní 33, 602 00 Brno, ID DS: b7bpfrg

Žalovaný:

Ministerstvo životního prostředí, IČ: 001 64 801, se sídlem Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

**Žaloba proti rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne
29. 4. 2015, č. j. 1089/M/15 26164/ENV/15**

Soudní poplatek bude uhrazen na výzvu soudu

Přílohy:

- *plná moc k zastupování žalobce 1)*
- *plná moc k zastupování žalobce 2)*
- *rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 29. 4. 2015, č. j. 1089/M/15 26164/ENV/15*
- *rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy II ze dne 20. 10. 2014, č. j. 67530/ENV/13 1132/510/13*

I. Skutkový stav

Dne 25. 9. 2013 byla doručena Ministerstvu životního prostředí žádost Správy úložišť radioaktivních odpadů (dále jen „**SÚRAO**“) zastoupené společností DIAMO, státní podnik, odštěpný závod GEAM, o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry Čihadlo.

Žalobce 1) v rámci řízení před Ministerstvem životního prostředí namítal, že SÚRAO nebylo oprávněno žádost o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry Čihadlo vůbec podávat, jelikož nebyly splněny podmínky stanovené v Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013, zejména nebyl získán souhlas dotčených obcí. Stejně tak bylo požadováno doplnění správního spisu o dokumenty, na něž SÚRAO v rámci své žádosti odkazovalo, a dále odstranění nesrozumitelnosti žádosti SÚRAO. Dále pak žalobce 1) i žalobce 2) namítali existenci jiných veřejných zájmů, které převyšují zájem na stanovení průzkumného území a budoucího využití území.

Ministerstvo životního prostředí námítkám žalobců nevyhovělo a rozhodnutím ze dne 20. 10. 2014, č. j. 67530/ENV/13 1132/510/13 stanovilo průzkumné území pro zvláštní zásahy do zemské kůry Čihadlo (dále jen „**rozhodnutí MŽP**“).

Žalobci podali každý proti rozhodnutí MŽP v zákonných lhůtách rozklady, které odůvodnili především nesprávným posouzením otázky oprávnění žadatele podat žádost o stanovení předmětného průzkumného území, nezákonností v postupu Ministerstva životního prostředí, v důsledku něhož bylo žalobcům upřeno právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a nezákonností v postupu Ministerstva životního prostředí při posuzování veřejných zájmů.

Ministr životního prostředí však svým rozhodnutím ze dne 29. 4. 2015, č. j. 1089/M/15 26164/ENV/15 (dále jen „**napadené rozhodnutí**“) rozklady obou žalobců zamítl a rozhodnutí MŽP potvrdil. Napadené rozhodnutí bylo žalobcům doručeno dne 6. 5. 2015.

Žalobci tak tímto napadají napadené rozhodnutí v zákonné lhůtě žalobou podle § 65 a následujících zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**soudní řád správní**“), a to v **plném rozsahu**.

Pro případ postupu Městského soudu v Praze podle § 78 odst. 2 soudního řádu správního napadají žalobci v **plném rozsahu** taktéž rozhodnutí MŽP.

II. Důvody žaloby

Žalobci shledávají napadené rozhodnutí i rozhodnutí MŽP za nezákonná a nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů. Zároveň mají za to, že řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, je zatíženo takovými vadami, které musí vést ke zrušení rozhodnutí z něj vzešlého.

2.1 postup SÚRAO při podání žádosti o stanovení průzkumného území byl nezákonný

Žalobci v rámci svých rozkladů upozorňovali na skutečnost, že SÚRAO je podle § 26 odst. 4 zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**atomový zákon**“) oprávněna vykonávat svou činnost toliko na základě schváleného plánu činnosti. V době podání žádosti SÚRAO o stanovení průzkumného území (24. 9. 2013) byl v platnosti Plán činnosti a rozpočet Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2013, tříletý plán a dlouhodobý plán (dále jen „**Plán činnosti SÚRAO pro rok 2013**“) přijatý usnesením vlády č. 955 ze dne 20. 12. 2012. V Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013 se pak uvádí, že „*strategie postupu SÚRAO k ověření vhodnosti lokality pro budoucí HÚ (hlubinné úložiště – pozn. žalobců) a k výběru dvou kandidátních lokalit předpokládá jednání s obcemi s cílem získání jejich souhlasu se zapojením do výběru lokality*“ a dále že

SÚRAO k tomu „*předpokládá uzavření písemných dohod s jednotlivými obcemi*“, přičemž teprve po získání tohoto souhlasu podá SÚRAO předmětnou žádost o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry. Z uvedeného je tedy patrné, že SÚRAO podala žádost o stanovení průzkumného území v rozporu s Plánem činnosti SÚRAO pro rok 2013 a že ve smyslu § 26 odst. 4 atomového zákona tak nebyla vůbec k podání takové žádosti oprávněna.

Vzhledem ke zjevnému porušení atomového zákona odkazovali žalobci též na ustanovení § 41 písm. f) atomového zákona, podle kterého bylo možné jednání SÚRAO též sankcionovat. Zcela pak odmítli možnost nahlížet na jednání zakládající skutkovou podstatu správního deliktu jako na legální krok k zahájení správního řízení o stanovení průzkumného území.

Žalobci se přitom vyhradili též oproti Plánu činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2014 schváleného usnesením vlády č. 985 až dne 18. 12. 2013, na které Ministerstvo životního prostředí v rámci rozhodnutí MŽP odkazovalo. Tento plán činnosti vymezuje činnost (oprávnění) SÚRAO až na rok 2014 a nemůže tedy zhojit nezákonnost, ke které došlo podáním žádosti SÚRAO již v září 2013.

Navíc postup SÚRAO byl také ve svém důsledku též v rozporu s usnesením vlády č. 955 ze dne 20. 12. 2012, kterým byl schválen Plán činnosti SÚRAO pro rok 2013 a kterým byla SÚRAO co by organizační složka státu zřízená Ministerstvem průmyslu a obchodu ve smyslu § 21 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, vázána.

Nakonec žalobci odkázali na ustanovení § 30 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*správní řád*“), podle něhož musí každý, kdo činí úkony (tedy i SÚRAO v rámci podání žádosti), prokázat své oprávnění k takovému úkonu. Pokud toto oprávnění nebylo prokázáno, mělo Ministerstvo životního prostředí k takovému prokázání SÚRAO vyzvat a v případě neprokázání oprávnění SÚRAO žádost o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry podat, mělo být řízení přinejmenším zastaveno, respektive podání odmítnuto jako nepřijatelné.

Ministerstvo životního prostředí však tyto aspekty podání žádosti SÚRAO nezohlednilo, pročež žádali žalobci o zrušení rozhodnutí MŽP.

Ministr životního prostředí se námitkami žalobců zabýval pouze částečně. Především uvedl, že SÚRAO vykonává svou činnost též na základě svého statutu schváleného usnesením vlády č. 801 ze dne 10. 11. 2010, kde se v článku 3 odst. 2 uvádí, že hlavní činnosti SÚRAO vyplývají z předmětu činnosti SÚRAO, přičemž je odkázáno na § 26 odst. 3 atomového zákona, podle něhož je předmětem činnosti SÚRAO mimo jiné též příprava, výstavba, uvádění do provozu, provoz a uzavření úložišť radioaktivních odpadů a monitorování jejich vlivu na okolí (srov. str. 8 a 9 napadeného rozhodnutí). Podle názoru ministra životního prostředí podání předmětné žádosti pod tuto činnost spadá. Co se týče dodržení usnesení vlády, pak odkazuje ministr životního prostředí na usnesení vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013, kterým byl postup pro vyhledání vhodné lokality pro hlubinné úložiště změněn, tj. souhlas obcí s podáním žádosti SÚRAO již nebyl dále vyžadován (srov. str. 10 napadeného rozhodnutí).

Žalobci především poukazují na skutečnost, že se ministr životního prostředí vůbec nezabýval nutností postupu podle § 30 odst. 5 správního řádu, a to přestože žalobcům není známo, že by jím odkazovaný statut SÚRAO byl obsažen ve správním spise, a tedy, že by jím SÚRAO své oprávnění kdy prokazovala.

Obdobně **nebyla vypořádána námitka žalobců, že z jednání naplňujícího skutkovou podstatu správního deliktu dle § 41 písm. f) atomového zákona nemůže vyplynout právně závazný úkon vedoucí k zahájení správního řízení.**

Z uvedených důvodů lze považovat mimo jiné napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Dle názoru žalobců však nemůže obstát ani samotný závěr, že SÚRAO podala žádost sice v rozporu s Plánem činnosti SÚRAO pro rok 2013, ale v souladu s předmětem své činnosti vymezené v § 26 odst. 3 atomového zákona ve spojení s článkem 3 odst. 2 statutu SÚRAO. Článek 3 odst. 2 statutu SÚRAO stejně jako § 26 odst. 3 atomového zákona totiž pouze stanovují, co je předmětem činnosti SÚRAO, nikoliv jakým způsobem má být tato činnost vykonávána. Navíc **činnost SÚRAO podle § 26 odst. 3 atomového zákona má být vykonávána právě na základě plánu činnosti SÚRAO, který je zakotven v § 26 odst. 4 atomového zákona a ze systematického hlediska musí mít přednost před obecnou úpravou činnosti SÚRAO.** Pokud navíc Plán činnosti SÚRAO pro rok 2013 stanovuje pro určité činnosti SÚRAO dle § 26 odst. 3 atomového zákona přísnější podmínky, pak musí mít tyto podmínky přednost před obecným vymezením činnosti SÚRAO dle § 26 odst. 3 atomového zákona. V opačném případě by podmínky obsažené v Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013 byly toliko obecnou proklamací a ustanovení § 26 odst. 4 atomového zákona by postrádalo smysl.

2.2 nepřezkoumatelnost rozhodnutí MŽP pro nesprávné vedení spisu správního orgánu

Žalobci v rámci rozkladu namítali, že správní spis neobsahoval veškeré dokumenty týkající se řízení, na něž žádost SÚRAO odkazovala, ani veškeré podklady rozhodnutí MŽP. Žalobci přitom nepovažovali za možné vést tyto materiály toliko v elektronické podobě na internetových stránkách SÚRAO, kde s nimi mohl SÚRAO manipulovat, a ve spise evidovat toliko odkazy na uvedené internetové stránky. Některé níže uvedené podklady rozhodnutí MŽP se žalobcům ani nepodařilo získat, čímž bylo porušeno jejich právo na vyjádření se k podkladům rozhodnutí.

Ministr životního prostředí však v rámci napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobci měli možnost se vyjádřit ke všem podkladům rozhodnutí, o čemž svědčí skutečnost, že v rámci svých podání podrobně tyto dokumenty komentovali.

K uvedenému žalobci především uvádí, že se ministr životního prostředí vůbec nezabýval tím, zda vedení spisu Ministerstvem životního prostředí, kdy jeho jednotlivé dokumenty se nacházely na internetových stránkách SÚRAO, tedy subjektu, který z povahy řízení hájí odlišné zájmy ve věci a který s nimi tak mohl v průběhu řízení manipulovat, bylo provedeno v souladu s právními předpisy. V tomto ohledu je třeba shledat napadené rozhodnutí především nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Je přitom zjevné, že vedení **spisu neobsahujícího veškerá podání, písemnosti a další dokumenty vztahující se k předmětnému řízení, případně jejich přílohy je v rozporu s právními předpisy, konkrétně s § 17 správního řádu.** Uvedené ustanovení počítá s uchováváním dokumentů mimo spis výhradně v případech stanovených zvláštním zákonem, a to toliko z důvodu ochrany utajovaných informací či jiných informací, na něž se vztahuje zákonem uložená nebo uznaná povinnost mlčenlivosti.

Co se týče obsahu dokumentů dostupných toliko z internetových stránek, vyjadřoval se k této problematice již Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 As 33/2011 – 58, když uvedl, že „*obsah jedné a té samé internetové stránky vzhledem k povaze internetu může být – a obvykle též je – proměnlivý v čase*“ (k tomu též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4.

2009, č. j. 1 As 30/2009 – 70, bod 28) a že „**pokud tedy správní orgán nezachytí stav internetové stránky, kterou vzal v potaz pro své rozhodování, ať již tiskem nebo uložením na elektronický nosič dat, znemožní tak v podstatě správnímu soudu úkol vycházet při přezkumu rozhodnutí ze skutkového stavu, který tu by v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).** Není totiž žádná záruka, že informace na určité internetové stránce budou v okamžiku soudního přezkumu odpovídat informacím, které na určité internetové stránce byly v okamžiku správního rozhodnutí“ (srov. bod 27 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 As 33/2011 – 58, zvýraznění žalobci). **Jelikož vedlo Ministerstvo životního prostředí správní spis převážně evidencí odkazů na internetové stránky SÚRAO, co by žadatele, zatížilo tak své rozhodnutí vadou, neboť skutkový stav, na základě kterého rozhodlo, nemá oporu ve spisu, respektive způsob vedení spisu neumožňuje rozhodnutí přezkoumat způsobem předvídaným zákonem. V důsledku toho by měl Městský soud v Praze zrušit jak napadené rozhodnutí, tak rozhodnutí MŽP.**

2.3 porušení práv žalobců na vyjádření se k podkladům rozhodnutí MŽP

Vzhledem k výše uvedenému a skutečnosti, že k některým dokumentům nebylo možné se dostat ani z internetových stránek SÚRAO, namítal žalobce 1) v rámci svého rozkladu též porušení jeho práva na vyjádření se k podkladům rozhodnutí MŽP.

Ministr životního prostředí však v rámci napadeného rozhodnutí označil námitku žalobce 1) za účelovou, stavíce na tvrzení, že žalobce 1) některé z těchto dokumentů v rámci svých podání podrobně komentoval.

K uvedenému žalobci v kontextu výše uvedeného nesprávného vedení spisu Ministerstvem životního prostředí odkazují především na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2013, č. j. 1 As 164/2012 – 54, kdy uvádí, že „*důsledné respektování pravidel pro řádné vedení správního spisu je předpokladem pro naplnění práva účastníků řízení seznámit se s podklady rozhodnutí prostřednictvím nahlížení do spisu a na něj navazujícího práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí (§ 36 odst. 3 správního řádu).*“ Už tedy jen samotná skutečnost, že Ministerstvo životního prostředí vydalo rozhodnutí, aniž by mělo oporu v řádně vedeném spise, zatěžuje celé řízení vadou, která musí mít za následek jeho zrušení. Jelikož pak ministr životního prostředí v napadeném rozhodnutí tuto vadu nereflektoval a nevypořádal se s námitkou žalobce 1) dostatečným způsobem, nemůže obstát v soudním přezkumu ani napadené rozhodnutí.

Skutečnost, zda se nakonec žalobci k podkladům rozhodnutí „svou cestou“ dostali či nikoliv, nemůže na uvedené vadě řízení ničeho měnit. **Nelze totiž předvídat, zda žalobci skutečně vycházeli ze stejné verze daných dokumentů, jaké mělo k dispozici Ministerstvo životního prostředí.** Například na internetových stránkách žadatele (SÚRAO) bylo možné ke dni podání rozkladu dohledat Koncepti nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem z ČR toliko ve verzi z června 2001, nikoliv ve verzi z roku 2002, na kterou je v řízení odkazováno. Navíc z podání žalobců je zřejmé, že citovali pouze ze zlomku dokumentů, které byly pro věc relevantní, ani z tohoto hlediska tak nemůže tvrzení ministra životního prostředí obstát.

Navíc je třeba dodat, že na internetových stránkách žadatele ani jiných subjektů se nepodařilo dohledat usnesení vlády č. 487/2002 Sb., kterým měla být výše uvedená koncepce nakládání s radioaktivními odpady schválena, neboť na stránkách Vlády České republiky jsou evidována pouze usnesení vlády před rokem 2004. Stejně tak nebylo možné dohledat Plán činnosti a rozpočet Správy úložišť radioaktivních odpadů na rok 2014, tříletý plán a dlouhodobý plán, který měl být veden na stránkách Vlády České republiky pod číslem 1376/13, ani Plán činnosti SÚRAO pro rok 2013, který měl být údajně dostupný na stránkách SÚRAO. **Ministr životního prostředí**

se však v napadeném rozhodnutí dostupností těchto dokumentů vůbec nezabýval a toliko paušálně odkázal na skutečnost, že žalobci blíže neurčené dokumenty v rámci svých podáních podrobně komentovali. Takové vypořádání námítky žalobce 1) nelze považovat za přezkoumatelné. Neumožnění žalobcům seznámit se s podklady rozhodnutí přitom může být též považováno za podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, a tedy důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí bez jednání postupem dle § 76 odst. 1 písm. c) soudního řádu správního. Napadené rozhodnutí by tak mělo být zrušeno a ministři životního prostředí uloženo, aby se podrobně zabýval dostupností všech podkladů rozhodnutí MŽP. Jelikož však toto není z výše uvedených důvodů možné, mělo by být zrušeno též rozhodnutí MŽP a spis doplněn tak, aby mohl být veden řádným způsobem a žalobci se mohli vyjádřit skutečně ke všem podkladům rozhodnutí, ze kterých Ministerstvo životního prostředí vycházelo.

2.4 při posuzování veřejných zájmů nebylo zohledněno následné využití předmětného území

Podle § 22a odst. 1 a § 4a odst. 6 geologického zákona musí Ministerstvo životního prostředí žádost o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry zamítnout mimo jiné tehdy, pokud další veřejný zájem převyšuje zájem na dalším průzkumu a následném využití území.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009 – 190, na který v tomto smyslu odkazovali žalobci poukazovali již v rámci řízení před Ministerstvem životního prostředí, se pak dle § 4a odst. 6 geologického zákona posuzuje „**nejen zájem na dalším průzkumu, ale současně – viz použití spojky „a” – na následném využití výhradního ložiska.** To má svoji logiku, neboť jinak by průzkum byl samoúčelný. Ministerstvo musí posoudit zejména ty skutečnosti, které jsou demonstrativně uvedeny v citovaném ustanovení. V dané věci bylo posuzováno, zda veřejný zájem na ochraně životního prostředí převyšuje zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska. Již ve stadiu rozhodování o žádosti o stanovení průzkumného území je tedy při posuzování dalšího veřejného zájmu správní orgán povinen posoudit nejen míru zájmu na dalším průzkumu, ale i míru zájmu na následném využití výhradního ložiska“ (zvýrazněni žalobci).

Ministerstvo životního prostředí při vydávání rozhodnutí MŽP však nezohlednilo dostatečně zájmy na následném využití území, když toliko uvedlo, že „*takové veřejné zájmy, které by mohly převážit nad zájmem na vybudování HÚ (hlubinném úložišti – pozn. žalobců), byly již dříve vyloučeny.*“ (srov. str. 11 rozhodnutí MŽP).

Ministr životního prostředí například na straně 11 napadeného rozhodnutí toliko uvedl, že „*jelikož se podle ustanovení § 22a odst. 1 geologického zákona postupuje při vyhledávání a průzkumu území vhodného pro zvláštní zásah do zemské kůry „obdobně“ jako podle ustanovení § 4a a § 4b geologického zákona, je tím dána povinnost ministerstva poměřovat další veřejné zájmy pouze se zájmem na dalším vyhledávání a průzkumu území vhodného pro zvláštní zásah do zemské kůry, a nikoliv již se zájmem na následném vybudování hlubinného úložiště.*“

Závěry ministra životního prostředí jsou však nejenom excesivní ve vztahu ke shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu, nýbrž též v rozporu s tím, co se v rámci aplikace právních předpisů rozumí pojmem „obdobně“.

Obdobné použití ustanovení zákona je stejně jako přiměřené použití ustanovení zákona výrazem analogické aplikace dotčených zákonných ustanovení. **Obdobné použití ustanovení zákona však (na rozdíl od přiměřeného použití ustanovení zákona) znamená, že se daná zákonná ustanovení užití v plném rozsahu** (srov. Kněžínek, J., Mlsna, P., Vedral, J. *Příprava návrhů právních předpisů. Praktická pomůcka pro legislativce.* 1. vydání. Praha: Úřad vlády České republiky, 2010, str. 40 a následující). Pokud tedy mělo Ministerstvo životního prostředí postupovat obdobně podle ustanovení § 4a a § 4b geologického zákona, nemělo možnost zvažovat, v jakém rozsahu se

tato ustanovení aplikují. Napadené rozhodnutí i rozhodnutí MŽP jsou tak vystavena na nesprávném právním závěru o nepotřebnosti posuzovat veřejné zájmy ve vztahu k budoucímu využití území při stanovování průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry a musí být z tohoto důvodu zrušena.

K uvedenému navíc žalobci uvádí, že na základě současného stavu správního spisu nemůže ani Ministerstvo životního prostředí kvalifikovaně ve věci rozhodnout, neboť žadatel neuvedl ničeho, z čeho by bylo možné zjistit parametry budoucího záměru, pro něhož mají být práce na stanoveném průzkumném území prováděny. Ministerstvo životního prostředí tak mělo SÚRAO vyzvat k doplnění těchto informací a na základě nich teprve kvalifikovaně ve svém rozhodnutí rozvést úvahy o veřejném zájmu na budoucím využití území. Jelikož tak Ministerstvo životního prostředí neučinilo, **rozhodovalo Ministerstvo životního prostředí o stanovení průzkumného území za účelem ověření případné realizace záměru, o jehož dopadech na území a jiné veřejné zájmy nemá žádných informací, respektive tedy rozhodovalo na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu**, čímž zatížilo své rozhodnutí vadou mající vliv na samotné rozhodnutí, pro kterou musí být rozhodnutí MŽP zrušeno.

Jelikož ministr životního prostředí v napadeném rozhodnutí uvedené skutečnosti nerefletoval, respektive založil napadené rozhodnutí na nesprávném právním závěru v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, musí být pro tuto nezákonnost zrušeno též napadené rozhodnutí.

2.5 Ministerstvo životního prostředí nesprávně posoudilo váhu různých aspektů veřejného zájmu ve věci

Oba žalobci brojili v rámci svých rozkladů proti posouzení otázky veřejného zájmu Ministerstvem životního prostředí v rámci rozhodnutí MŽP, kdy toto vybočilo z mezí správního uvážení a námitky jiných ve věci relevantních veřejných zájmů v rozhodnutí MŽP nezohlednilo, anebo je dezinterpretovalo. Uvedeným postupem pak porušilo § 4a odst. 6 geologického zákona stejně jako § 50 odst. 3 správního řádu.

a) posouzení veřejného zájmu hospodárnosti a efektivity nakládání s veřejnými prostředky

K veřejnému zájmu představovaného požadavkem na hospodárnost a efektivitu nakládání s veřejnými prostředky uvedl ministr životního prostředí na straně 9 napadeného rozhodnutí toliko, že *„je věcí žadatele, v jaké lokalitě, popř. v kolika lokalitách, požaduje stanovit PÚZZK za účelem zjištění vhodných podmínek pro vybudování HÚ.“* Naopak za nevhodnou označil hypoteticky situaci, kdy by bylo hlubinné úložiště budováno bez řádného geologického průzkumu.

Žalobci však mají za to, že uvedený závěr ministra životního prostředí by mohl obstát toliko v oblasti soukromého podnikání, kdy je skutečně věcí soukromé osoby, jak naloží se svým rozpočtem. V oblasti veřejného hospodaření je SÚRAO vázána principy hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti nakládání s veřejnými prostředky (tzv. zásady 3E). Výběr lokalit tak nemůže být svévolný a ignorovat stávající výsledky průzkumů i názory odborné veřejnosti na vhodnost lokality a postup SÚRAO při vypisování veřejných zakázek na průzkumy dalších lokalit nemůže být též omezen toliko rozpočtem. Žalobci mají tedy za to, že v případě, kdy je žadatelem subjekt veřejného práva (zde SÚRAO), musí Ministerstvo životního prostředí, respektive ministr životního prostředí přihlížet též ke skutečnosti, zda nedochází ke zjevně nevhodnému využívání veřejných prostředků, a v případě, že tomu tak je, průzkumné území nestanovit a žádost SÚRAO zamítnout.

Žalobci se tedy domnívají, že napadené rozhodnutí je založeno na nesprávném právním názoru ministra životního prostředí, a proto musí být Městským soudem v Praze zrušeno, přičemž žádají Městský soud v Praze, aby uložil ministrovi životního prostředí, resp. Ministerstvu životního prostředí, aby se při dalším rozhodování zabýval podrobně otázkou, zda v dané věci nedochází ke zjevně nevhodnému využívání veřejných prostředků, kterýžto veřejný zájem by musel převážet nad zájmem na vymezení průzkumného území.

b) posouzení veřejného zájmu vyjádřeného v referendu Města Deštná, obce Lodhéřov a v rozhodnutí zastupitelstva Jihočeského kraje

Oba žalobci již v rámci svých vyjádření v řízení před Ministerstvem životního prostředí namítali, že stanovení průzkumného území by bylo v rozporu s veřejným zájmem představovaným nesouhlasem obyvatel obcí Deštná a Lodhéřov projeveném v rámci místních referend ze dne 31. 1. 2004, v němž se 93,09 % účastníků referenda v obci Deštná a 99,4 % účastníků v případě obce Lodhéřov vyslovilo proti umístění hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva a vysoce radioaktivních odpadů v lokalitě a 86,48 % účastníků referenda v obci Deštná též pro to, aby orgány samosprávy obce Deštná při výkonu samostatné působnosti využily všech prostředků, aby stavbě hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva a vysoce radioaktivních odpadů zabránili. Žalobce 1) též upozornil na stanovisko zastupitelstva Jihočeského kraje, které se v rámci svého rozhodnutí vyslovilo pro to, aby na území kraje hlubinné úložiště budováno nebylo.

Ministerstvo životního prostředí sice shledalo v rámci rozhodnutí MŽP v závěrech uvedeného místního referenda veřejný zájem, nicméně dále v rozhodnutí MŽP toliko uvedlo, že „*v lokalitě Čihadlo nebyl nalezen takový veřejný zájem, o kterém by bylo možné na základě současného stavu poznání rozhodnout, že převyšuje zájem na průzkumu provedeném za účelem posouzení další perspektivnosti vymezeného bloku klenovského masívu jako hostitelského prostředí pro výstavbu HÚ*“ (srov. strana 12 rozhodnutí MŽP) a v souvislosti s postupem SÚRAO při výběru lokalit též konstatovalo, že „*takové veřejné zájmy, které by mohly převážet nad zájmem na vybudování HÚ, byli již dříve vyloučeni*“ (srov. strana 11 rozhodnutí MŽP).

Žalobci považovali uvedené posouzení veřejného zájmu za nedostatečné a nepřezkoumatelné a v rámci svých rozkladů požadovali zrušení rozhodnutí MŽP.

Ministr životního prostředí k uvedenému v napadeném rozhodnutí nicméně uvedl, že „*lze poměřovat pouze zájmy, které z povahy věci přicházejí vůbec v úvahu*“. K uvedenému veřejnému zájmu však nebylo možno přihlídnout, neboť pokud by nebylo možné z důvodu tohoto veřejného zájmu žádosti SÚRAO vyhovět, nemohla by být již lokalita nijak dále prozkoumána z hlediska její přijatelnosti pro vybudování hlubinného úložiště.

Uvedené vypořádání námitek žalobců nelze než považovat za nedostatečné, ba dokonce by bylo možné se domnívat, že se jedná o výsměch jakémukoliv posuzování veřejných zájmů při rozhodování správních orgánů.

Právě z důvodu, že zde existují zájmy, které mohou převážet zájmy na stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry, byla v zákoně povinnost tyto zájmy poměřovat. **Pokud by nebylo možné přihlídnout k žádnému veřejnému zájmu, který může převážet zájmy na stanovení takového průzkumného území jen z důvodu, že by pak takové průzkumné území nemohlo být stanoveno, potom by celý institut posuzování veřejných zájmů ztrácel na významu.**

Jak již žalobci uvedli výše, v rozhodnutí MŽP není posouzení uvedeného dotčeného zájmu věnována žádná pozornost. V napadeném rozhodnutí se pak ze shora uvedených důvodů vůbec

k tvrzenému veřejnému zájmu nepřihlíželo. **Z těchto důvodů považují žalobci rozhodnutí MŽP i napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Městský soud v Praze by tedy měl napadené rozhodnutí i rozhodnutí MŽP zrušit a uložit Ministerstvo životního prostředí se námitkami žalobců dostatečně ve svém novém rozhodnutí zabývat.**

c) posouzení veřejného zájmu na ochraně obcí, u nichž nebyl získán jejich souhlas

Žalobce 1) shledal veřejný zájem též na ochraně lokalit, u nichž nebyl získán souhlas obcí, přičemž tento veřejný zájem byl deklarován již v rámci plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013. Obdobně lze poukázat na Politiku územního rozvoje 2008, která na straně 78 předpokládá pro umístění hlubinného úložiště provést výběr dvou nejvhodnějších lokalit pro jeho realizaci do roku 2015 za účasti dotčených obcí a podporuje též závěr obou žalobců na důležitosti názoru vyjádřeného v místních referendech, co by pokynu obce svůj souhlas vydat či nikoliv. Účast dotčených obcí, o níž hovoří Politika územního rozvoje 2008, je přitom nutno vykládat tak, že se vyžaduje souhlas těchto obcí, jelikož jejich účast je zajištěna již zákonem a bylo by proto obsoletní takový požadavek jinak v Politice územního rozvoje 2008 uvádět.

Ministerstvo životního prostředí uvedený veřejný zájem v rozhodnutí MŽP vůbec nereflektovalo, jelikož toliko uvedlo, že má za to, že z hlediska rozhodování o stanovení průzkumného území považuje za aktuální Plán činnosti SÚRAO pro rok 2014.

Jelikož se Ministerstvo životního prostředí zcela nedostatečně zabývalo uvedeným veřejným zájmem, když vůbec neuvedlo, z jakého důvodu má za to, že obsah Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2014 musí dostat přednost před obsahem Politiky územního rozvoje 2008 a Plánem činnosti SÚRAO pro rok 2013, v rámci kterého bylo řízení zahájeno, brojil proti takovému posouzení veřejných zájmů žalobce 1) v rámci svého rozkladu. Mimo jiné poukázal též na principy obsažené na straně 7 publikace SÚRAO Hlubinné úložiště radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva dostupné na internetových stránkách SÚRAO, podle nichž „*průzkum lokality neproběhne bez souhlasu obcí a projednání příslušných detailů.*“

Ministr životního prostředí k tomuto uvedl toliko, že Plán činnosti SÚRAO pro rok 2013 byl nahrazen Plánem činnosti SÚRAO pro rok 2014 usnesením vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013, přičemž nový plán činnosti požadavek na souhlas obcí neobsahuje. K obsahu Politiky územního rozvoje 2008 pak ministr životního prostředí v napadeném rozhodnutí toliko konstatoval, že tato „*předpokládá, že z lokalit s vhodnými vlastnostmi horninového masivu a s vhodnou infrastrukturou pro vybudování HÚ bude proveden výběr dvou nejvhodnějších pro realizaci HÚ, a to již v roce 2015*“ a s těmito slovy námitku žalobce 1) zamítl.

Žalobci považují vypořádání uvedené námitky za nedostatečné, a to jak ve vztahu k Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2014, který nepovažují pro věc za relevantní (viz výše), tak ve vztahu k veřejnému zájmu uvedenému v Politice územního rozvoje, kdy ministr životního prostředí toliko uvedl to, co tvrdil v rámci svého rozkladu též žalobce 1), aniž by doplnil jakékoliv úvahy, které ho vedly k závěru, že vzhledem k uvedenému předpokladu Politiky územního rozvoje 2008 je nutné námitku žalobce 1) zamítnout a veřejným zájmem v ní obsaženým se nadále nezabývat. Z tohoto hlediska nelze než považovat napadené rozhodnutí, stejně jako rozhodnutí MŽP, za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

d) posouzení veřejného zájmu na ochraně vod

Žalobce 2) upozorňoval již v rámci řízení před Ministerstvem životního prostředí na zdroje pitné vody nacházející se v lokalitě a požadoval doplnit do řízení posouzení dopadů na zdroje pitné vody.

Ministerstvo životního prostředí uvedenou námitku odmítlo, když mimo jiné poukázalo, že již při samotném výběru lokalit SÚRAO pro stanovení průzkumného území pro účely vybudování hlubinného úložiště, byly vyloučeny veřejné zájmy, které by mohly převážit nad zájmem na vybudování hlubinného úložiště (srov. str. 11 rozhodnutí MŽP). Ministerstvo životního prostředí sice přisvědčilo, že ochrana vodních zdrojů je veřejným zájmem a navíc i deklarovalo, že hrozí zánik lokálních zdrojů podzemních vod a pokles hladiny podzemních vod, nicméně tyto veřejné zájmy mohou být, dle názoru Ministerstva životního prostředí, posuzovány teprve poté, co budou prozkoumány ostatní vytipované lokality. Požadavek na doplnění posouzení dopadů na zdroje pitné vody považovalo Ministerstvo životního prostředí za neodůvodněný mimo jiné též s ohledem na skutečnost, že průzkumné práce budou prováděny bez zásahu do pozemku.

Žalobci s uvedeným postupem Ministerstva životního prostředí vyslovili v rámci svých rozkladů nesouhlas. Ministerstvo životního prostředí se mělo totiž již v této fázi zabývat dopadem samotného vybudování hlubinného úložiště na veřejný zájem na ochraně vod, jinak by se stanovení průzkumného území stalo samoúčelným.

Ministr životního prostředí označil uvedené námitky na straně 11 napadeného rozhodnutí za bezpředmětné, jelikož bylo stanoveno průzkumné území pro etapu vyhledávání, kdy nemají být prováděny geologické práce spojené se zásahem do pozemku. Závěr, že by mohl veřejný zájem na ochraně vodních zdrojů převýšit zájem na stanovení průzkumného území nelze, dle názoru ministra životního prostředí v současnosti učinit. Ze znění § 22a odst. 1 geologického zákona a použití slova "obdobně" pak ministr životního prostředí dokonce dovodil závěr, že je možné v daném řízení posuzovat toliko zájmy na dalším vyhledávání a průzkumu lokality, nikoliv zájmy na následném vybudování hlubinného úložiště. Vypořádání se s námitkami žalobců Ministerstvem životního prostředí tak dokonce považoval ministr životního prostředí za jdoucí nad rámec požadavků zákona.

K povinnosti správních orgánů posuzovat při stanovování průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry též veřejné zájmy na budoucím využití území se již žalobci vyjádřili v bodě 2.4 této žaloby.

Navíc ani samotná úvaha ministra životního prostředí, že pokud nedochází k provádění geologických prací spojených se zásahem do pozemku, nemůže být ochrana vod dotčena, nemá racionální základ. Pokud dochází k jakýmkoliv geologickým pracím v lokalitě, jsou zásadně tyto geologické práce spojeny se zvýšenou prašností, hlučností a dalšími imisemi, který mohou zdroje pitné vody ovlivnit. Ochrana vod zahrnuje též ochranu vodních ekosystémů a na nich přímo závislejších suchozemských ekosystémů (viz § 1 odst. 1 zákona o vodách). **Nelze tedy vyloučit, že geologickými pracemi budou tyto ekosystémy zasaženy a nepřímo tak ovlivněna také kvalita vodních zdrojů. Při posouzení případného zbudování hlubinného úložiště, respektive budoucího využití území je pak možnost dotčení ochrany vod, co by převažujícího veřejného zájmu, nesporná.**

Napadené rozhodnutí se tak zakládá na nesprávném právním závěru, že se nemá v rámci posuzování veřejných zájmů posuzovat též zájem na budoucím využití území. Stejně tak je napadené rozhodnutí nedostatečně odůvodněno ve vztahu k možnému dotčení veřejného zájmu na ochraně vod. Jelikož se uvedeným veřejným zájmem nezabývalo ani Ministerstvo životního prostředí v rámci rozhodnutí MŽP, jeví se jako nezbytné zrušit i toto rozhodnutí.

e) posouzení veřejného zájmu na dodržování zásad činnosti správních orgánů

Žalobci v rámci řízení před Ministerstvem životního prostředí namítali s ohledem na dodržování ustanovení § 26 odst. 4 atomového zákona a Plánu činnosti SÚRAO pro rok 2013 porušení základních zásad činnosti správních orgánů ze strany SÚRAO již při podání samotné žádosti o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry. Zájem na dodržování základních zásad činnosti správních orgánů přitom žalobce 1) považuje za veřejný zájem.

Z rozhodnutí MŽP však nebylo zřejmé, jak se Ministerstvo životního prostředí s posuzováním tohoto veřejného zájmu vypořádalo, proto v rámci svých rozkladů požadovali žalobci zrušení rozhodnutí MŽP pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů.

Ministr životního prostředí nicméně uvedený veřejný zájem odmítl s tím, že SÚRAO není orgánem veřejné moci, na kterého by se měly základní zásady činnosti správních orgánů vztahovat. Z těchto důvodů námitky žalobců jako nedůvodnou odmítl.

Žalobci však nemohou souhlasit se závěrem, že se na SÚRAO nevztahují základní zásady činnosti správních orgánů. SÚRAO je organizační složkou státu, která stát ze zákona zastupuje v řízení o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry v souvislosti se zřízením hlubinného úložiště. **Jelikož se na stát jakožto představitele veřejné moci základní zásady činnosti správních orgánů nepochybně vztahují, je vyloučeno, aby si mohl stát ustanovit zástupce a tím se povinnosti dodržovat uvedené zásady zbavil.** SÚRAO tedy byla povinna dodržovat základní zásady činnosti správních orgánů, mimo jiné též zásadu zákonnosti. Při podávání žádosti o stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry však uvedenou zásadu nedodržela, když jednala v rozporu s tehdy platným a účinným Plánem činnosti SÚRAO pro rok 2013, a tudíž i v rozporu s § 26 odst. 4 atomového zákona.

Ministerstvo životního prostředí tedy založilo svůj závěr uvedený v napadeném rozhodnutí na nesprávném právním posouzení otázky, zda se na SÚRAO povinnost dodržovat základní zásady činnosti správních orgánů vztahuje či nikoliv. Z toho důvodu je potřeba napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušit.

2.6 Podklady shromážděné v průběhu řízení neprokazují veřejný zájem na stanovení průzkumného území

Ministerstvo životního prostředí se v rámci rozhodnutí MŽP odkazovalo na několik dokumentů a ustanovení zákona, které měly svědčit pro veřejný zájem na stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry.

a) Mimo jiné se odkazovalo na § 26 atomového zákona, podle něhož má SÚRAO zjišťovat všechny činnosti spojené s bezpečným ukládáním odpadů, za které stát převzal zodpovědnost.

Žalobci k uvedenému argumentu Ministerstva životního prostředí v rámci rozkladu namítali, že toto ustanovení atomového zákona též ukládá SÚRAO postupovat v souladu s Plánem činnosti SÚRAO pro rok 2013. SÚRAO však podala žádost o stanovení průzkumného řízení v rozporu s tímto plánem činnosti, neboť si nevyžádala souhlasy všech obcí dotčených stanoveným průzkumným územím. Tím porušila zásadu zákonnosti, kterážto představuje veřejný zájem, který svědčí naopak proti tomu, aby bylo průzkumné území stanoveno.

Ministr životního prostředí v napadeném rozhodnutí (str. 12) k námitce žalobce 1) uvedl, že žádost SÚRAO byla podána v souladu s jeho oprávněním vyplývajícím ze statutu SÚRAO ve spojení s § 26 odst. 3 a 4 atomového zákona a že podání žádosti SÚRAO nebylo nezákonné, tím spíše bylo

formálně schváleno usnesením vlády ČR č. 985 ze dne 18. 12. 2013, tj. v době pravomocně neukončeného řízení.

S tímto vypořádání uvedené námitky žalobci nesouhlasí, když již výše objasnili, že **žádost SÚRAO musela být podána v souladu nejen se statusem SÚRAO, ale především s plánem činnosti SÚRAO platným v době podání žádosti.** Je pak zcela nepravdivé tvrzení ministra životního prostředí, že by usnesením vlády ČR č. 985 ze dne 18. 12. 2013 byl postup SÚRAO schválen, neboť v tomto usnesení se o podání žádosti SÚRAO vůbec nehovoří, nýbrž je jím toliko schvalován plán činnosti a rozpočet SÚRAO na rok 2014, tříletý plán a dlouhodobý plán.

Z daného hlediska lze tedy konstatovat, že rozhodnutí MŽP je v dané věci nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, zatímco napadené rozhodnutí je zatíženo vadou, neboť ministr životního prostředí odůvodnil vypořádání se s námitkou žalobce 1) skutečností, která nemá oporu ve spise, respektive je napadené rozhodnutí nezákonné pro nesprávné posouzení právní otázky týkající se oprávnění SÚRAO podat žádost, kterou bylo zahájeno řízení ukončené rozhodnutím MŽP.

b) Stejně tak se Ministerstvo životního prostředí při své ničím neodůvodněné obhajobě veřejného zájmu na stanovení průzkumného území odkazovalo na Společnou úmluvu o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady, která vstoupila v platnost dne 18. 6. 2001 a kterou se Česká republika zavázala nakládat s vyhořelým palivem a dalšími radioaktivními odpady tak, aby zabránila potenciálním rizikům z toho vyplývajícím.

Žalobci v rozkladu namítali, že uvedená úmluva nepřikazuje, jakým způsobem má být bezpečnost nakládání s radioaktivními odpady zajištěna a její užití jako stěžejní podklad pro doložení veřejného zájmu na stanovení průzkumného území je nepřijatelný.

Ministr životního prostředí v zásadě souhlasil s tvrzením žalobců, avšak doplnil, že ve světle ostatních podkladů rozhodnutí, lze dovodit povinnost České republiky, aby bezpečnost nakládání s radioaktivními odpady zajistila pomocí hlubinného úložiště, přičemž odkázal především na směrnici Rady 2011/70/Euratom ze dne 19. 7. 2011, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem (dále jen „**směrnice EURATOM**“) a na bod 23 preambule směrnice EURATOM, podle které je nejbezpečnější a nejudržitelnější alternativou nakládání s vysokoaktivním odpadem a vyhořelým palivem považováno hloubkové geologické ukládání, přičemž členské státy by měly možnosti plánování a provádění jejich ukládání zahrnout do svých vnitrostátních politik.

S uvedenými závěry ministra životního prostředí však nelze souhlasit. Ačkoliv je ukládání radioaktivních odpadů a vyhořelého paliva patrně nejbezpečněji realizovatelné pomocí hlubinného úložiště, **Ministerstvo životního prostředí, potažmo ministr životního prostředí měli zkoumat, zda zde je dán důvod pro nezbytnost vybudování hlubinného úložiště na území České republiky, respektive v lokalitě Čihadlo** a zda tato skutečnost převyšuje zájem na alternativním naplnění uvedené úmluvy a směrnice EURATOM – tj. uložení nebezpečného odpadu do hlubinných úložišť umístěných na vhodných místech v jiných státech. Tyto skutečnosti přitom žalobce 1) namítal v bodě 5) na straně 5 svého rozkladu a žalobcům tak není známo, proč ministr životního prostředí tyto námitky vůbec nerefletoval.

Závěr ministra životního prostředí tak považují žalobci za nesprávný a v důsledku něho vypořádání námitky žalobců za nedostatečné, protože žádají Městský soud v Praze, aby napadené rozhodnutí z těchto důvodů zrušil.

c) Dále Ministerstvo životního prostředí odkázalo na Konceptci nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice, která byla schválena usnesením Vlády ČR ze dne 15. května 2002 č. 487.

Žalobce 1) k tomuto odkázal v rámci svého rozkladu na skutečnost, že uvedená koncepce ukládá do roku 2015 vybrat dvě finální lokality pro hlubinné úložiště, které budou zaneseny do územních plánů. Z toho je zjevné, že stanovení průzkumných území pro sedm kandidátních lokalit je v rozporu s touto koncepcí a s jejím harmonogramem.

Ministr životního prostředí na uvedenou námitku žalobce 1) reagoval tvrzením, že naopak z uvedené koncepce lze jednoznačně dovodit veřejný zájem na vybudování hlubinného úložiště a co se týče tvrzeného prodloužení, odkázal na usnesení vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013, kterým byl schválen Plán činnosti SÚRAO pro rok 2014, v rámci něhož je nový harmonogram postupu upraven.

Žalobci však mají za to, že **Plán činnosti SÚRAO pro rok 2014 nemůže nahradit obsah Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým palivem v České republice a veřejný zájem v této koncepci vyjádřený** vyžadující vybudování hlubinného úložiště toliko v pevně stanovených časových intervalech, tj. pouze tehdy, pokud by byly finální lokality vybrány do roku 2015, což se však nestalo. Pokud nebyly finální lokality vybrány do roku 2015 nelze považovat vybudování úložiště, respektive výběr finálních lokalit až po roce 2015 a tím ani stanovení průzkumného území za veřejný zájem vyplývající z Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice.

Veřejný zájem vyslovený v Konceptci nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice nelze „aktualizovat“ v rámci zcela jiného dokumentu věnujícího se činnosti SÚRAO pro rok 2014. Závěr ministra životního prostředí vyjádření v napadeném rozhodnutí je tak nesprávný, napadené rozhodnutí by mělo být z tohoto důvodu zrušeno a v novém řízení by se měl ministr životního prostředí dostatečně zabývat tím, zda z Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v České republice skutečně vyplývá stanovení průzkumného území pro zvláštní zásahy do zemské kůry (za účelem vybudování hlubinného úložiště) v časovém intervalu, jak je ze strany SÚRAO požadováno.

d) Dalším dokumentem, na který Ministerstvo životního prostředí odkazovalo, je usnesení Vlády České republiky č. 929 ze dne 20. 7. 2008, kterým byla schválena Politika územního rozvoje 2008.

Žalobce 1) k uvedenému znovu poukázal v rámci svého rozkladu na skutečnost, že Politika územního rozvoje 2008 přikazovala vybrat vhodné lokality pro vybudování hlubinného úložiště toliko za účasti obcí, přičemž uvedený požadavek na účast obcí musí být vykládán tak, že je třeba souhlasu těchto obcí, jinak by byl s ohledem na zákonnou účast obcí obsoletní. Tento závěr navíc odpovídá znění Plánu činností SÚRAO pro rok 2013.

Ministr životního prostředí však námitku žalobce 1) označil za účelovou a poukázal na skutečnost, že uvedená usnesení vlády byla již překonána shora výše nekonkretizovanými usneseními vlády (patrně usnesení vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013). Obcím je pak přiznána účast na základě zákona. Jiné postavení obcím nepřísluší, neboť tak nestanovuje zákon.

K vypořádáním uvedené námítky ministrem životního prostředí lze především uvést, že ministr životního prostředí zcela pomíjí, z jakého důvodu bylo v rámci rozkladu žalobce 1) na uvedenou Politiku územního rozvoje 2008 primárně odkazováno. Žalobce 1) ji uvedl, jako jeden z dokumentů, z něhož Ministerstvo životního prostředí dovozovalo veřejný zájem na stanovení průzkumného území, respektive vybudování hlubinného úložiště. V logice argumentu ministra

životního prostředí pak není poukázání na usnesení vlády, kterým byla Politika územního rozvoje 2008 schválena, účelovým tvrzením žalobce 1), nýbrž účelovým tvrzením Ministerstva životního prostředí, které tedy v rámci rozhodnutí MŽP vyvodilo z uvedeného podkladu nesprávný závěr, pokud shledal ministr životního prostředí uvedený dokument pro posuzování veřejného zájmu za irelevantní, resp. účelový.

Žalobci však nesouhlasí ani s názorem ministra životního prostředí, kterým odůvodňuje účelovost argumentace usnesením vlády č. 929 ze dne 20. 7. 2008, jímž byla schválena Politika územního rozvoje 2008, a to z toho důvodu, že usnesení vlády č. 985 ze dne 18. 12. 2013, kterým byl schválen Plán činnosti SÚRAO pro rok 2014, a které mělo Politiku územního rozvoje 2008, dle tvrzení ministra životního prostředí, nahradit, se nikterak Politiku územního rozvoje 2008 a jejího obsahu nedotýkalo ani usnesení vlády, kterým byla schválena, nenahrazovalo.

S námitkou žalobce 1) ohledně povinného souhlasu obcí se pak vypořádal ministr životního prostředí zcela formalisticky s odkazem na absenci zákonné úpravy, což je přístup, který je soustavně judikaturou Ústavního soudu odmítán.

Žalobci se tedy domnívají, že právní závěry, na nichž vystavěl ministr životního prostředí vypořádání námítky žalobce 1), jsou nesprávné a ve svém důsledku též nesrozumitelné. Ve spojení s dalšími námitkami žalobce pak zakládají důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí.

e) Dalším dokumentem, na který Ministerstvo životního prostředí odkázalo, byla směrnice EURATOM, podle které mají státy hledat alternativní řešení nakládání s jaderným odpadem, tj. uložit ho na svém území nebo si smluvně zajistit uložení na území jiného státu.

Žalobce 1) v rámci směrnice EURATOM odkázal na článek 4 odst. 4, podle něhož mohou členské státy pro ukládání radioaktivního odpadu využívat úložišť v jiných členských státech, přičemž Ministerstvo životního prostředí tento aspekt přitom vůbec nezkoumalo při posuzování veřejných zájmů na stanovení průzkumného území, ačkoliv ze směrnice EURATOM bez dalšího dovozovalo veřejný zájem na vybudování hlubinného úložiště a stanovení průzkumného území.

Dále pak žalobce 1) v rámci svého rozkladu upozornil na požadavek směrnice EURATOM na zajištění účinné účasti veřejnosti, tedy i obcí, na rozhodování o nakládání s vyhořelým palivem, mezi něž řadí žalobce též rozhodování o stanovení průzkumného území. S tímto požadavkem pak není souladný postup SÚRAO ani Ministerstva životního prostředí, potažmo ministra životního prostředí, které souhlas obcí v rámci svého rozhodování fakticky vůbec nereflktují.

Přestože ministr životního prostředí vehementně argumentoval v rámci napadeného rozhodnutí směrnicí EURATOM ve vztahu k povinnosti státu zabezpečit radioaktivní odpad a vyhořelé palivo pomocí hlubinného ukládání (viz výše), s namítanými požadavky směrnice EURATOM se vypořádal toliko prostým odkazem na zákonné zajištění účasti veřejnosti v rámci řízení dle geologického zákona, které přiznává žalobcům, co by obcím, postavení účastníka řízení.

Jak již žalobce 1) výše uvedl, ministr životního prostředí stejně jako Ministerstvo životního prostředí zcela ignorují možnost ukládání radioaktivního odpadu a vyhořelého paliva v hlubinných úložištích na území jiných států, ačkoliv je toto posuzování zcela nepochybně spjato s posuzování veřejných zájmů na stanovení průzkumného území pro takové hlubinné úložiště. Nadto pak žalobci poukazují na skutečnost, že **účinná účast nemůže zahrnovat toliko formální postavení veřejnosti, co by účastníka řízení, nýbrž musí vést k faktickému zohlednění zájmů veřejnosti při rozhodování ve věcech zřízení hlubinného úložiště.** Závěr ministra životního prostředí prezentovaný v napadeném rozhodnutí tak považují žalobci za nesprávný a žádají o zrušení napadeného rozhodnutí v rámci soudního přezkumu.

III. Závěrečný žalobní návrh

Vzhledem k výše uvedenému a závažnosti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí, respektive ministra životního prostředí, které může ovlivnit stav v území na stovky let dopředu, považují žalobci dosavadní postup správních orgánů za neudržitelný a navrhují tedy Městskému soudu v Praze, aby vydal následující

r o z s u d e k :

- I. Rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 29. 4. 2015, č. j. 1089/M/15 26164/ENV/15 se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 20. 10. 2014, č. j. 67530/ENV/13 1132/510/13 se zrušuje.**
- III. Žalovaný je povinen uhradit žalobci náklady řízení k rukám právního zástupce žalobce, a to do tří dnů od právní moci rozsudku.**

V Táboře dne 7. 7. 2015

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, „Za Radouň krásnější“
v právním zastoupení Mgr. Pavlem Douchou, advokátem